EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 27.5.2011
KOM(2011) 297 lopullinen

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Kertomus orgaanisten liuottimien käytöstä tietyissä maaleissa ja lakoissa sekä ajoneuvojen korjausmaalaustuotteissa aiheutuvien haihtuvien orgaanisten yhdisteiden päästöjen rajoittamisesta ja direktiivin 1999/13/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/42/EY täytäntöönpanosta

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Kertomus orgaanisten liuottimien käytöstä tietyissä maaleissa ja lakoissa sekä ajoneuvojen korjausmaalaustuotteissa aiheutuvien haihtuvien orgaanisten yhdisteiden päästöjen rajoittamisesta ja direktiivin 1999/13/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/42/EY täytäntöönpanosta

1. JOHDANTO

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/42/EY orgaanisten liuottimien käytöstä tietyissä maaleissa ja lakoissa sekä ajoneuvojen korjausmaalaustuotteissa aiheutuvien haihtuvien orgaanisten yhdisteiden päästöjen rajoittamisesta ja direktiivin 1999/13/EY muuttamisesta (jäljempänä ’maalidirektiivi’) annettiin 21 päivänä huhtikuuta 2004.

Maalidirektiivin tarkoituksena on rajoittaa haihtuvien orgaanisten yhdisteiden (jäljempänä ’VOC-yhdisteiden’) päästöjä, jotka aiheutuvat orgaanisten liuottimien käytöstä tietyissä maaleissa ja lakoissa sekä ajoneuvojen korjausmaalaustuotteissa[1], ja siten ehkäistä tai vähentää ilman pilaantumista, joka aiheutuu siitä, että VOC-yhdisteet myötävaikuttavat alailmakehän otsonin muodostumiseen. Direktiivillä täydennetään kansallisen tason toimia, joilla pyritään varmistamaan tiettyjen ilman epäpuhtauksien kansallisista päästörajoista annetussa direktiivissä 2001/81/EY (jäljempänä ’NEC-direktiivi’) asetettujen VOC-yhdisteiden päästörajojen noudattaminen.

Maalidirektiivin soveltamisalaan kuuluvia tuotteita ovat maalit ja lakat, joita käytetään rakennuksiin, niiden koristeisiin ja kiinteisiin kalusteisiin sekä rakennuksiin liittyviin rakenteisiin toiminnallisessa, somistamis- ja suojaamistarkoituksessa, sekä ajoneuvojen korjausmaalaustuotteet.

Maalidirektiivin mukaan direktiivin soveltamisalaan kuuluvia tuotteita voidaan saattaa markkinoille 1 päivästä tammikuuta 2007 alkaen vain, jos niiden VOC-pitoisuus ei ylitä liitteessä II ilmoitettuja raja-arvoja. Maaleihin ja lakkoihin on sovellettu tiukempia VOC-yhdisteiden raja-arvoja niin sanotussa toisessa vaiheessa 1 päivästä tammikuuta 2010.

Maalidirektiivin 14 artiklan mukaan jäsenvaltioiden oli määrä saattaa tämä direktiivi osaksi lainsäädäntöään viimeistään 30 päivänä lokakuuta 2005. Tämän kertomuksen osassa 2 esitetään tiivistelmä direktiivin täytäntöönpanon etenemisestä.

Maalidirektiivin 6 ja 7 artikloissa edellytetään, että jäsenvaltiot ottavat käyttöön valvontaohjelman tämän direktiivin noudattamisen todentamiseksi ja ilmoittavat

[1] ’Ajoneuvojen korjausmaalaustuotteilla’ tarkoitetaan maalidirektiivin liitteessä II olevan B osan alaluokissa mainittuja tuotteita. Niitä käytetään direktiivissä 70/156/ETY määriteltyjen maantieajoneuvojen tai niiden osien maalaamisessa, joka suoritetaan osana ajoneuvojen korjausta, entistämistä tai koristemaalausta muualla kuin tuotantolaitoksissa.

komissiolle säännöllisesti valvontaohjelman tulokset. Näitä tietoja on käytetty sen arvioimiseen, miten täytäntöönpano etenee jäsenvaltioissa. Tämän kertomuksen osassa 3 esitetään tiivistelmä tärkeimmistä tuloksista.

Maalidirektiivin 9 artiklassa pyydetään antamaan Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomus, jossa tarkastellaan:

- onko mahdollista alentaa maalidirektiivin soveltamisalaan kuulumattomien tuotteiden VOC-pitoisuutta, mukaan lukien aerosolimaalit ja -lakat,

- onko mahdollista alentaa edelleen ajoneuvojen korjausmaalaustuotteiden VOC-pitoisuutta sekä

- onko esiin tullut mahdollisia uusia seikkoja, jotka liittyvät sosioekonomisiin vaikutuksiin, joita aiheutuu maalidirektiivin liitteessä II esitettyjen raja-arvojen soveltamisesta 1 päivästä tammikuuta 2010 (II vaihe).

Tämän analyysin tulokset esitetään tiivistetysti tämän kertomuksen osassa 4.

2. SAATTAMINEN OSAKSI KANSALLISTA LAINSÄÄDÄNTÖÄ

Maalidirektiivi oli määrä saattaa osaksi kansallista lainsäädäntöä 30 päivään lokakuuta 2005 mennessä. Vaikka vain muutamat jäsenvaltioista noudattivat tätä määräaikaa, kaikki jäsenvaltiot saattoivat direktiivin osaksi kansallista lainsäädäntöä koko alueellaan pian kyseisen päivämäärän jälkeen.

Komission tietoon ei ole tullut merkittäviä puutteita jäsenvaltioiden täytäntöönpanolainsäädännössä.

3. TÄYTÄNTÖÖNPANO

3.1. Johdanto

Maalidirektiivin 7 artiklan nojalla jäsenvaltioiden on ilmoitettava valvontaohjelman tulokset direktiivin noudattamisen osoittamiseksi. Lisäksi jäsenvaltioiden on ilmoitettava niiden tuotteiden luokat ja määrät, joille on myönnetty direktiivin 3 artiklan 3 kohdan mukainen lupa. Ensimmäinen vuotta 2007 koskeva kertomus oli toimitettava komissiolle 30 päivään kesäkuuta 2008 mennessä. Komissio määritteli ja vahvisti tätä varten yhteisen muodon[2].

Asiaa koskevat kertomukset on saatu 26 jäsenvaltiolta ja ne ovat nähtävissä EUROPA-sivustolla[3].

3.2. Jäsenvaltioiden valvontaohjelmat ja tarkastukset (2007)

Jäsenvaltioiden toimittamista kertomuksista puuttui joitakin tietoja, koska kertomusten laatimisen aikaan direktiivin voimaantulosta oli kulunut vain vähän

[2] Komission päätös 2007/205/EY, tehty 22 päivänä maaliskuuta 2007 (EUVL L 91, 31.3.2007, s. 48).

[3] http://ec.europa.eu/environment/air/pollutants/paints_ms_reporting.htm

aikaa. Tästä huolimatta kertomusten perusteella voitiin tehdä joitakin hyödyllisiä päätelmiä tiettyjen jäsenvaltioiden valvontakäytännöistä.

Direktiivin täytäntöönpanosta vastaavien toimivaltaisten viranomaisten hallinnollinen organisaatio vaihtelee huomattavasti jäsenvaltioiden välillä. Jotkin jäsenvaltiot ovat antaneet kaikki tehtävät yhden kansallisen elimen hoidettaviksi. Toiset jäsenvaltiot ovat jakaneet koordinaatioon, valvontaan ja rikkomuksiin liittyvät tehtävät kolmelle erilliselle elimelle, ja osassa jäsenvaltioista on kansallisia koordinointielimiä ja alueellisia toimistoja valvontaa ja rikkomusmenettelyjä varten. Tapauksissa, joissa toimiin osallistuu useita viranomaisia, jäsenvaltiot yleensä erottavat selvästi vastuualueet tai varmistavat koordinoidun lähestymistavan.

Kertomusten mukaan valmistajiin, tuojiin, tukkukauppiaihin, vähittäismyyjiin ja toimijoihin kohdistuvien tarkastusten määrä vuonna 2007 vaihteli välillä 0–540. Suurimmassa osassa jäsenvaltioita tehtiin 10–100 tarkastuskäyntiä. Tämä ei kuitenkaan anna tietoja siitä, millainen osuus markkinoista on tarkastettu. Tarkastuksiin liittyvät spesifiset toimet vaihtelevat merkittävästi jäsenvaltioiden välillä. Tietoja ei ollut jaoteltu sen mukaan, koskivatko tarkastuskäynnit VOC-yhdisteiden raja-arvojen vai merkintävaatimusten noudattamista.

Tarkastusten aikana tuli esiin useita tapauksia, joissa sääntöjä ei noudatettu. Tapauksia, joissa ylitettiin VOC-yhdisteiden raja-arvoja, oli yleensä alle 5 prosenttia. Sen sijaan tapaukset, joissa rikottiin merkintävaatimuksia, olivat yleisempiä ja usein niitä oli noin 20 prosenttia.

Maalidirektiivin 3 artiklan 3 kohdan soveltamisen osalta ainoastaan yksi jäsenvaltio ilmoitti, että oli myönnetty yksittäisiä lupia myydä ja ostaa tuotteita, jotka eivät vastaa VOC-yhdisteiden raja-arvoja, sellaisten rakennusten ja vanhojen ajoneuvojen entistämistä ja ylläpitoa varten, joilla toimivaltaiset viranomaiset katsovat olevan erityistä historiallista ja kulttuurista arvoa. Kaikki muut jäsenvaltiot joko ilmoittivat, että ne eivät aio käyttää mahdollisuutta myöntää kyseisiä lupia tai että hakemuksia kyseisiä lupia varten ei ole saatu vuonna 2007.

Useat jäsenvaltiot esittivät kommentteja vaikeuksista, joita maalidirektiivin täytäntöönpanossa oli ilmennyt. Suurimpia ongelmia olivat valvontaan käytettävien hallinnollisten resurssien puute ja (akkreditoitujen) analyyttisten laboratorioiden riittämätön määrä. Yleisimmin raportoidut tulkintakysymykset liittyivät direktiivin (määritelmien) soveltamisalaan, tuotteiden luokitteluun tiettyyn alaluokkaan sekä yhteyksiin direktiivin 1999/13/EY[4] (jäljempänä ’VOC-yhdisteiden päästöjä koskeva direktiivi’) kanssa, kuten 3.3. kohdassa selitetään.

3.3. Vuorovaikutus VOC-yhdisteiden päästöjä koskevan direktiivin kanssa

Useat jäsenvaltiot ovat raportoineet vaikeuksista, jotka liittyvät maalidirektiivin ja VOC-yhdisteiden päästöjä koskevan direktiivin soveltamisalojen päällekkäisyyteen. Maalidirektiivin 3 artiklan 2 kohdan nojalla jäsenvaltiot voivat vapauttaa VOC-yhdisteiden raja-arvoja koskevien vaatimusten noudattamisesta tuotteet, jotka myydään käytettäväksi yksinomaan VOC-yhdisteiden päästöjä koskevan direktiivin

[4] EYVL L 85, 29.3.1999, s. 1.

mukaisessa toiminnossa, joka toteutetaan rekisteröidyssä tai luvan saaneessa laitoksessa kyseisen direktiivin 3 ja 4 artiklan mukaisesti. Tämän seurauksena maaleihin ja lakkoihin, jotka kuuluvat samaan tuoteluokkaan (esim. puupintojen maalaus ja pinnoitus), voidaan soveltaa erilaisia VOC-vaatimuksia tuotteiden käytöstä riippuen. Vaikka VOC-yhdisteiden pitoisuutta niissä maaleissa, joita käytetään yksinomaan laitoksissa, jotka noudattavat VOC-yhdisteiden päästöjä koskevan direktiivin vaatimuksia, ei rajoiteta maalidirektiivillä, samanlaisten maalien, joita käytetään kyseisten laitosten ulkopuolella, on noudatettava maalidirektiivissä asetettuja VOC-yhdisteiden raja-arvoja.

Toimivaltaisten viranomaisten on vaikea valvoa vaatimusten noudattamisesta vapautettujen tuotteiden lopullista käyttöä ja varmistaa, että näitä maaleja käytetään ainoastaan sääntöjä noudattavissa laitoksissa. Sääntöjen noudattamisen valvonnasta tulee vielä vaikeampaa, jos eri toimintoja, joista osa kuuluu VOC-yhdisteiden päästöjä koskevan direktiivin soveltamisalaan ja osa ei, harjoitetaan samassa laitoksessa.

Täytäntöönpanokertomuksissa raportoitiin useista menettelyistä, joiden tavoitteena on varmistaa maalidirektiivin 3 artiklan 2 kohdan moitteeton soveltaminen. Jäsenvaltioiden välillä voitiin havaita eroja. Niihin kuuluvat merkintävaatimukset tuotteille, jotka eivät ole sääntöjen mukaisia, ostajan velvoite osoittaa, että tuotteita käytetään ainoastaan VOC-yhdisteiden päästöjä koskevan direktiivin soveltamisalaan kuuluvissa laitoksissa, sekä vaatimus laatia luettelo asiakkaista, jotka ostavat sääntöjen vastaisia tuotteita.

3.4. Komission tuki täytäntöönpanolle

Komissio on työskennellyt jäsenvaltioiden edustajien kanssa maalidirektiivin 12 artiklassa tarkoitetussa komiteassa direktiivin tulkintaan ja täytäntöönpanoon liittyvien kysymysten selventämiseksi. Tässä yhteydessä on tunnistettu joitakin näkökohtia, jotka edellyttävät lisäselvennystä. Näitä ovat tietyt määritelmät, maalien ja lakkojen alaluokkien soveltamisalat, 4 artiklan mukaiset merkintävaatimukset ja tiettyjen ajoneuvojen korjausmaalaustuotteiden luokittelu. Osaa näistä kysymyksistä on jo selvennetty komission ohjeilla[5], kun taas muita on käsitelty direktiivin uudelleentarkastelun aikana ja niihin tartutaan lisäohjeiden avulla.

Lisäksi 19 päivänä marraskuuta 2010 annetulla komission direktiivillä 2010/79/EU[6] on otettu käyttöön uusia vaatimuksia analyysimenetelmistä, joilla arvioidaan VOC-raja-arvojen noudattamista, jotta sääntöjen noudattamista voidaan valvoa mahdollisimman kustannustehokkaasti.

3.5. Täytäntöönpanoa koskevat päätelmät

Aikana, jona kerättiin tietoja tätä kertomusta varten (joka kattaa vuoden 2007), maalidirektiivin täytäntöönpano jäsenvaltioissa oli edelleen hyvin varhaisessa vaiheessa, koska liitteeseen I perustuvia VOC-yhdisteiden raja-arvoja on sovellettu ainoastaan 1 päivästä tammikuuta 2007. Lisäksi 3 artiklalla myönnetään tuotteille,

---

5 http://ec.europa.eu/environment/air/pollutants/paints_faq.htm

6 EUVL L 304, 20.11.2010, s. 18.

jotka on valmistettu ennen 1 päivää tammikuuta 2007, siirtymäkausi, jonka aikana niitä voidaan saattaa markkinoille.

Tähän mennessä 7 artiklan mukaisesti saadut tiedot osoittavat, että monet jäsenvaltiot ovat perustaneet ohjelmia, joilla valvotaan sitä, että markkinoille saatetut tuotteet vastaavat vaatimuksia. Komissiolla on kuitenkin näyttöä siitä, että vuonna 2007 useat jäsenvaltiot olivat valvontaohjelmiensa perustamisessa edelleen aikataulusta jäljessä. Valmistajien ja tuojien riittävä valvonta on erityisen tärkeää direktiivin VOC-yhdisteiden raja-arvojen ja merkintävaatimusten noudattamisen varmistamiseksi. Sen vuoksi edellytetään valvontaohjelmien ja -käytäntöjen parantamista ja jäsenvaltioita rohkaistaan jakamaan kokemuksiaan ja oppimaan toisiltaan vakiintuneiden hyvien käytäntöjen perusteella.

Perusteellisempi arviointi siitä, miten jäsenvaltiot noudattavat direktiivin valvontavelvoitteita, on todennäköisesti mahdollista tehdä, kun jäsenvaltiot toimittavat toisen 7 artiklan mukaisen kansallisen täytäntöönpanokertomuksen. Kyseiset kertomukset koskevat vuotta 2010 ja määräaika niiden toimittamiselle on 30 päivä kesäkuuta 2011.

4. DIREKTIIVIN UUDELLEENTARKASTELU

4.1. Johdanto

4.1.1. Uudelleentarkastelulauseke

Maalidirektiivin 9 artiklan mukaan on tarkasteltava mahdollisuuksia alentaa edelleen tuotteiden VOC-yhdisteiden pitoisuutta. Arvioitavia muutoksia ovat muun muassa soveltamisalan laajentaminen kattamaan muut tuotteet ja tiukempien VOC-yhdisteiden raja-arvojen käyttöönotto ajoneuvojen korjausmaalaustuotteita varten. Lisäksi direktiivissä kehotetaan tarkastelemaan mahdollisia uusia seikkoja, jotka liittyvät direktiivin soveltamisesta aiheutuviin sosioekonomisiin vaikutuksiin ja joita ei osattu ottaa huomioon direktiivin valmistelun aikana.

Komission tukena uudelleenarvioinnin toteuttamisessa oli ulkopuolinen konsultti. Tutkimuksessa, joka toteutettiin vuosina 2008–2009, olivat mukana kaikki keskeiset sidosryhmät. Siinä tarkasteltiin monia erilaisia vaihtoehtoja maalidirektiivin soveltamisalan laajentamiseksi ja VOC-yhdisteiden pitoisuuksien alentamiseksi. Tässä yhteydessä arvioitiin monia sellaisia erilaisia tuotteita, joiden sisällyttämistä direktiivin soveltamisalaan pidettiin mahdollisena, jotta voitaisiin määrittää, mitä hyötyjä ja kustannuksia niiden sisällyttämisestä aiheutuisi[7].

4.1.2. Ilman pilaantumista koskeva teemakohtainen strategia ja NEC-direktiivi

Maalidirektiivin täytäntöönpano ja uudelleentarkastelu on nähtävä osana ilman pilaantumiseen liittyvän EU:n politiikan täytäntöönpanoa. Erityisesti se on yhteydessä komission vuonna 2005 laatimaan ilman pilaantumista koskevaan

[7] Tutkimusta koskeva loppuraportti on saatavissa osoitteessa: http://circa.europa.eu/Public/irc/env/paints_directive/library?l=/review_2008_2009/contract

teemakohtaiseen strategiaan (jäljempänä ’teemakohtainen strategia’)[8] ja NEC-direktiiviin. Yksi näiden välineiden tärkeimmistä tavoitteista on alailmakehän otsonipitoisuuksien vähentäminen ihmisten terveyden ja ekosysteemien suojelemiseksi. Alailmakehän otsonia ja muita valokemiallisia hapettimia muodostuu, kun VOC-yhdisteet, typen oksidit ja hiilimonoksidit reagoivat auringonvalossa.

Teemakohtaisessa strategiassa asetettiin välitavoitteita vuodelle 2020 ottaen huomioon toimenpiteiden kustannukset sekä niistä saatavat hyödyt. Nämä tavoitteet ilmaistaan edistymisenä vuoden 2000 lähtötilanteeseen verrattuna. Alailmakehän otsonin osalta tavoitteina on vähentää ennenaikaisia kuolemantapauksia 10 prosentilla ja sitä metsäekosysteemien alaa, jolla otsonipitoisuudet ylittävät kriittiset tasot 15 prosentilla. Teemakohtaisen strategian mukaan näiden tavoitteiden saavuttaminen edellyttäisi, että VOC-yhdisteiden päästöt olisivat vuonna 2020 (EU25-maissa) 51 prosenttia alle vuoden 2000 tasojen. VOC-yhdisteiden päästöjä koskevan nykyisen lainsäädännön, maalidirektiivi mukaan luettuna, odotetaan edesauttavan merkittävästi sitä, että vähennyksissä edetään kohti VOC-päästöjä koskevia yleisiä tavoitteita. Viimeisin EU:n laajuinen arviointi[9] osoittaa, että nykyisellä lainsäädännöllä voidaan melkein puolittaa kokonaispäästöt vuoteen 2000 mennessä. Tämä tarkoittaa sitä, että ilman pilaantumista koskevassa teemakohtaisessa strategiassa esitetyt tavoitteet miltei saavutetaan.

Vaikuttaa siltä, että muutamat jäsenvaltiot eivät pystyneet noudattamaan VOC-yhdisteiden enimmäispitoisuusrajoja vuonna 2010, kuten NEC-direktiivissä edellytettiin. On kuitenkin huomattava, että jäsenvaltioiden on raportoitava päästöistä kahden vuoden viiveellä ja vuoden 2010 lopullisia päästökartoituksia ei ole vielä käytettävissä.

4.1.3. Maalidirektiivin soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden käytöstä aiheutuvat VOC-päästöt

NEC-direktiivin 7 ja 8 artiklan nojalla jäsenvaltioiden on vuosittain toimitettava kansalliset päästökartoituksensa ja vuoden 2010 päästöennusteet direktiivin soveltamisalaan kuuluvista epäpuhtauksista. Toimitetuista kartoituksista käy ilmi, että pinnoitteiden käytöstä vuonna 2008 aiheutuneet VOC-yhdisteiden päästöt EU27-maissa olivat 1 379 kilotonnia (kt), mikä on noin 16,6 prosenttia kaikista raportoiduista VOC-päästöistä. Vaikka tiedot on kertomuksissa eritelty[10], toimintojen luokittelun perusteella ei ole mahdollista määritellä niiden VOC-päästöjen tarkkaa määrää, jotka johtuvat maalidirektiivin soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden käytöstä.

---

8 Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille – Ilman pilaantumista koskeva teemakohtainen strategia (KOM(2005) 446 lopullinen), 21.9.2005.

9 NEC-skenaarioden analyysejä koskeva raportti nro 7, http://ec.europa.eu/environment/air/pollutants/pdf/nec7.pdf.

10 Maalien osalta kertomuksissa tehdään ero koristepinnoitteiden (luokka 3.A.1), teollisuuspinnoitteiden (luokka 3.A.2) ja muiden pinnoitteiden (3.A.3) välillä.

Näitä päästöjä ja niiden tulevaa kehittymistä arvioitiin kyseessä olevaa alaa edustavan järjestön toimittamien tuotantotietojen ja ennusteiden perusteella[11]. Arvioinnin perusteella vuonna 2006 direktiivin soveltamisalaan kuuluvien koristemaalien käytöstä aiheutuvien VOC-yhdisteiden päästöjen kokonaismäärä oli noin 410 kilotonnia. Päästöjen odotetaan vähenevän 373 kilotonniin vuonna 2010 tiukempien raja-arvojen voimaantulon myötä. Niiden odotetaan kuitenkin nousevan uudestaan 470 kilotonniin vuonna 2020 pääasiassa lisääntyneen kulutuksen vuoksi. Ajoneuvojen korjausmaalaustuotteiden osalta päästöjen arvioidaan olevan 56 kilotonnia vuonna 2007, ja niiden odotetaan nousevan 62 kilotonniin vuonna 2020.

4.2. Soveltamisalan laajentamisen vaihtoehdot

Uudelleentarkastelun aikana arvioitiin 17 soveltamisalan laajentamisen vaihtoehdon ympäristö-, taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia. Tähän liittyi sidosryhmien ja jäsenvaltioiden laaja kuuleminen.

Arvioituihin tuotteisiin kuuluivat aerosolimaalit ja -lakat, jotka mainitaan direktiivin 9 artiklassa. Arvioinnissa todettiin, että näiden maalien lisäämisellä direktiivin soveltamisalaan olisi hyvin vähän vaikutusta VOC-päästöjen vähentämispotentiaaliin (26 kt vuodessa, mikäli ne korvattaisiin kokonaan). Lisäksi tämä tuoteryhmä sisältää monenlaisia moniin eri tarkoituksiin käytettäviä tuotetyyppejä, minkä vuoksi asianmukaisten VOC-yhdisteiden raja-arvojen määrittäminen olisi vaikeaa ja niiden valvominen hankalaa. Mikäli direktiivissä asetettaisiin raja-arvot näiden tuotteiden VOC-pitoisuudelle, olisi siirryttävä muihin pinnoitejärjestelmiin, mutta olemassa olevista vaihtoehdoista voi aiheutua tuotteiden toimivuuden heikentymistä. Vähittäistä luopumista aerosolimaalien ja -lakkojen käytöstä ei sen vuoksi pidetty hyvänä ratkaisuna.

Muista tarkastelluista vaihtoehdoista eniten mahdollisuuksia VOC-yhdisteiden päästöjen vähentämiseen (126 kt/vuodessa) katsottiin saatavan VOC-yhdisteiden raja-arvon (10 %) käyttöönotosta deodorantteja ja antiperspirantteja varten. Tätä toimenpidettä ei kuitenkaan suositella, koska sillä kiellettäisiin käytännössä aerosoli- ja pumpputyyppiset suihkejärjestelmät, ja kuluttajat näyttävät hyväksyvän olemassa olevat vaihtoehdot vain rajallisessa määrin. Tämän vuoksi ennen tämän vaihtoehdon tarkempaa tarkastelua tarvitaan lisätutkimusta deodoranttien vaihtoehtoisten suihkejärjestelmien kehittämiseksi.

Yhdenkään muista vaihtoehdoista ei arvioitu vähentävän VOC-yhdisteiden päästöjä yli 40 kt/vuodessa. Erityisesti muiden kuin pinnoitetuotteiden osalta ei ole riittävästi tietoja odotettavista olevasta markkinoiden kehityksestä ja kuluttajien käyttäytymisestä, jotta voitaisiin arvioida asianmukaisesti vaikutuksia, joita aiheutuu tuotteiden sisällyttämisestä direktiivin soveltamisalaan.

4.3. Tiukemmat VOC-yhdisteiden raja-arvot ajoneuvojen korjausmaalaustuotteissa

Maalidirektiivin liitteessä II olevassa B osassa esitetään ajoneuvojen korjausmaalaustuotteiden sisältämien VOC-yhdisteiden enimmäispitoisuuden raja-arvot. Kunkin ajoneuvojen korjausmaalituotteiden alaluokan osalta on arvioitu VOC-

[11] CEPE, European Council of producers and importers of paints, printing inks and artists' colours (Euroopan maali-, painoväri- sekä taiteilijaväritehtaitten liitto)

yhdisteiden raja-arvojen tiukentamisen toteuttamiskelpoisuutta ja sen vaikutuksia. Tämän arvioinnin perusteella tehtiin yleinen päätelmä, jonka mukaan ei olisi asianmukaista ehdottaa tiukempia VOC-yhdisteiden raja-arvoja näille pinnoitteille:

– Useimpien alaluokkien osalta katsottiin, ettei ole mahdollista alentaa raja-arvoja. Joko tuotteita, joissa VOC-yhdisteiden pitoisuus on alempi, ei odoteta tulevan markkinoille pian, tai käytettävissä ei ole asianmukaisia testimenetelmiä.

– Pintamaalausten ja erikoispinnoitteiden osalta vaihtoehtojen, joissa optimoidaan tämänhetkiset vaatimukset, odotetaan vähentävän VOC-yhdisteitä ainoastaan 3,5 kt/vuodessa, ja samalla lisätään mahdollisesti hallinnollista taakkaa, koska valvonta hankaloituu.

4.4. Vaiheen II raja-arvojen sosioekonomiset vaikutukset

Uudelleentarkastelussa käsiteltiin myös mahdollisia uusia sosioekonomisia vaikutuksia, joita ei voitu ennustaa tai joita ei arvioitu direktiivin valmistelun aikana (vuosina 1999–2002).

Ainoa merkityksellinen vaikutus liittyi kustannuksiin, joita aiheutuu direktiivin soveltamisalaan lisättävien tuotteiden merkitsemisestä (uudelleen). Tällä kysymyksellä katsottiin olevan merkitystä myös mahdollisen soveltamisalan laajentamisen valossa. Alaa edustava järjestö arvioi, että merkinnöistä johtuvat kokonaiskustannukset ovat noin 600 miljoonaa euroa. Lisäksi arvioitiin, että sääntöjen vastaisten tuotteiden takaisinotosta ja hävittämisestä aiheutuu noin 141 miljoonan euron kustannukset. Näitä kustannuksia olisi mahdollisesti voitu vähentää pidentämällä siirtymäkautta, jonka aikana sääntöjenvastaisten tuotteiden myynti on edelleen sallittua (esim. kaksi vuotta yhden vuoden sijaan).

5. PÄÄTELMÄT JA TULEVAISUUDENNÄKYMÄT

Jäsenvaltioilta on saatu tiedot direktiivin täytäntöönpanon ensimmäisistä vuosista. Näiden alustavien tietojen perusteella jäsenvaltiot ovat perustaneet valvontajärjestelmät, joilla varmistetaan sääntöjen noudattaminen. Useat jäsenvaltiot ovat kuitenkin joutuneet ponnistelemaan saadakseen luotua järjestelmänsä ajoissa. Sen vuoksi tämänhetkisiin valvontaohjelmiin ja -käytäntöihin tarvitaan parannuksia, joita voidaan saada aikaan jakamalla kokemuksia ja vakiinnuttamalla parhaita käytäntöjä. Tätä ennen ei voida tehdä varmoja päätelmiä täytäntöönpanon vaikutuksista VOC-yhdisteiden päästöihin. Näitä näkökulmia koskevia lisätietoja hankitaan jäsenvaltioilta toisen kansallisen täytäntöönpanokertomuksen avulla. Komissio laatii niiden perusteella toisen kertomuksensa direktiivin täytäntöönpanosta.

Kuten direktiivin uudelleentarkastelulausekkeessa edellytetään, on tehty arviointi toimenpiteistä, joilla voitaisiin mahdollisesti saada aikaan VOC-yhdisteiden päästöjen lisävähennyksiä. Näitä ovat direktiivin soveltamisalan laajentaminen sekä VOC-yhdisteiden raja-arvojen tiukentaminen ajoneuvojen korjausmaalaustuotteiden osalta. Kuitenkin jopa hyvin monien erilaisten tuotteiden sääntelyllä saataisiin aikaan vain pieniä mahdollisia päästövähennyksiä ja se aiheuttaisi merkittäviä täytäntöönpano-ongelmia sekä lisäisi hallinnollista taakkaa ja kustannuksia.

Erityisesti huolta aiheuttaa se, ettei vaikutuksista kuluttajien käyttäytymiseen ole varmuutta, ja se, että muiden kuin pinnoitetuotteiden sääntely lisää todennäköisesti hallinnollista taakkaa. Lisäksi yhdennetyn arviointimallinnuksen tuoreimpien tulosten mukaan teemakohtaisen strategian välitavoitteiden saavuttaminen ei näytä edellyttävän olemassa olevien VOC-yhdisteiden päästöjen vähennystoimenpiteiden vahvistamista. Tätä arvioidaan tarkemmin tulevina vuosina osana parhaillaan tehtävää työtä, joka liittyy teemakohtaisen strategian uudelleentarkasteluun. Tämän vuoksi maalidirektiivin soveltamisalan tai raja-arvojen muuttaminen ei tällä hetkellä ole perusteltua.